

Szerkesztőség
es
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 8-50
Vidéken:
Egy évre 20 korona
Félévre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HÍRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Bérlő a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsdeben.
Megjelenik délután 5 órakor.

Vásárcsarnok.

Kassa, október 24.

A drágaság ellenszerét keresik mostanában. Társadalmi uton és hatósági eszközökkel kutatják a hatóságos orvosságot, mely a mindnyájunk életviszonyaira nehezedő tünet veszedelmét csökkenteni hivatott.

A kormány is a cselekvés terére lépett s a törvényhatóságtól kért adatok felhasználásával, amennyire lehetséges, gondoskodik a drágaság enyhítéséről. A lázas kutatás zajába Kassán egy új hang csendül. Időnként már megpendítették, de most erőteljesen szólal meg s magára vonja a közfigyelmet. A hang, a kassai kereskedelmi és iparkamaráról indul ki és vásárcsarnokot sürget.

Kisebb-nagyobb időközökben a vásárcsarnok kérdése már felszínre vetődött. Sajnos azonban, a közönség körében mélyebb gyökeret nem tudott verni. Ez egyrészt annak tudható be, hogy a nagyfontosságú kérdés, csak úgy ötletszerűen jelentkezett, többnyire egy újságciikk keretében. Voltak, akik helyeslő fejbólintással fogadták a tervet, de még több volt azok száma, akik nem hirlapi elmékedést, hanem valóságos akciót szerettek volna látni. Ez azonban késett. Most a kamara vette a kezébe a dolgot s alapos okunk van hinni, hogy eredménynyel bonyolítja le a megkezdett akciót.

Természetesen, az ügy komolyságára való tekintettel, már most vizsgálat alá kell venni a megoldás lehetőségének módjait. A vásárcsarnok a legtöbb helyütt az illető város tulajdona és hatósági kezelés alatt áll. A város építi fel a szükséges áruacsarnokot, adja bérbe a helyiséget, gondoskodik, hogy a piac oda koncentrálódjék s gondoskodik az árak és a vásár tisztességes színvonaláról. A másik megoldás, hogy a város szerepét magánosokból álló részvénytársaság vagy szövetkezet veszi át és saját tőkájével valósítja meg, mindazt ami a városi vásárcsarnok feladatát képezi. Ez utóbbi természetesen üzleti vállalkozás lévén, haszonra irányul s így korántsem szolgálhatja annyi sikerrel a valódi célt, a piaci uzsora és visszaélések üldözését, az egyenletes és zavartalan város élelmézt, miként szolgálja azt a városi vásárcsarnok.

A kereskedelmi és iparkamara,

mielőtt ankét elé vinné a vásárcsarnok ügyét, kétségtelenül a tervnek törvényhatósági uton való megvalósítását fogja első sorban tanulmány tárgyává tenni. Mert, ami a magánosok számára hasznot hajtó vállalkozásnak ígérkezik, a városnak mindenestre nem lehet kárára s ha csak a kérdés anyagi oldalát mérlegeljük, s eltekintünk a vásárcsarnok szociális jelentőségétől, a terv megvalósítható. Holott szociális alkotásokért áldozni is érdemes. Sőt kell!

Postahivatal a Fő-utcán.

A gyűjtőposták megszűnése.

Egy gyűjtőposta marad.

Nagy riadalmat keltett nemrégiben Kassán az a hír, hogy a kereskedelmi miniszter a minimumra szállítja le a gyűjtőposták fentartási költségét, ami egyértelmű azok feloszlásával, mert a miniszter által nyújtott csekély összeg ellenében nem akadt volna vállalkozó, aki a gyűjtőpostát tovább is végezni hajlandó lett volna.

Különösen a kereskedő körökre hatott kedvezőtlenül a miniszternek ez az ujtása és emiatt elég sűrűn hangzottak is fel panaszkok. De a közönség is megvolt akadva és érthető érdeklődéssel nézett a kereskedelmi és iparkamara akciója elé, amely terjedelmes és behatóan megindokolt felterjesztésben fordult a miniszterhez és hasonló célból megkereste a posta- és távirada igazgatóságot is.

A kamara akciójának meg is lett a kellő eredménye, amennyiben — mint értesülünk — a miniszter megengedte, hogy jelenleg a gróf Bercsényi-utcában működő Kassa 3. számú posta- és távirada- és távbeszélő hivatal a Kassai Takarékpénztár tulajdonát képező, s a Fő utca 36. sz. alatt levő háznak ama helyiségébe helyeztessék át, melyben ez idő szerint a Kassai Takarékpénztár pénzváltó üzlete működik. A gróf Bercsényi-utcában pedig „Kassa 5. szám” elnevezéssel új, nem kincstári postahivatal lesz életbe léptetve.

A Főutcára áthelyezett 3. sz. postatávirada- és távbeszélő hivatal új helyiségében f. hó november hó 1-én kezd meg működését; ugyancsak november hó 1-én nyílik meg a Gróf Bercsényi-utcában az 5. sz. postahivatal.

A berendezés következtében Kassán, a Fő-utca legforgalmasabb részén nagyobb kincstári posta-, távirada- és távbeszélő-hivatal áll majd a közönség rendelkezésére s ezenkívül a város különböző pontjain még négy postahivatal fogja a közönség igényeit szolgálni.

Eszerint tehát az október hó végével megszűnő két postai gyűjtőhely nemcsak könnyen nélkülözhetővé válik, hanem az új berendezés által a közönségnek és a kereskedelemnek érdekei is sokkal előnyösebb kielégítést fognak nyerni.

Premier-est a színházban. —

Az eszményi férj.

(Wilde Oszkár színműve. Bemutató előadása a kassai Nemzeti Színházban tegnap este volt.)

Hogyan fest is hát az az eszményi férj? A férfi ideál, a jellem mintaképe, a családi oltár élő bálványa? Ugy, hogy valamikor nagyon régen, süldő legény korában egy kabinet titkot vagyonszerzés céljából elárult. Helyesebben hatalom szerzés céljából. Igen, mert a hatalomhoz vezető ajtócska arany kulcsra nyílik. A lapos pénztárcájú ember, még ha olyan lángész is, pénz nélkül szürke individuum, nem veszik észre a hatalmat osztó körök. Nos, ezt Sir Robert Chiltern korán megtanulta, leckét adott neki róla az az ember, akinél az államtitkot értékesítette. A titok közlés azonban levélben történt. És ez a levél Cheveleyné asszony kezébe került. Nagy sokára, mikor már Chiltern az államférfiu karier tetőpontján áll. Midőn a közvélemény személyében a makulátlan jellemtisztaságot tiszteli, kinek becsületére a leghalványabb árnyék se vetődik. Annak látja őt felesége is, akit büszkén, boldoggá tesz, hogy a férfi ideál a férje. És akkor szegezi Cheveleyné asszony Chiltern mellé ezt a régi, áruló bizonyítékot: vagy pártjára áll az argentinai csatornatervnek, vagy nyilvánosságra hozza a kompromittáló levelet. Az eszményi férj meg van törve, hogy bőrt mentse kész a levél kiszolgáltatása ellenében a zsaroló nő kedve szerint cselekedni. Igéretet tesz. Igen ám, de a felesége, akinek nincs tudomása a férje elhatározásának indító okáról, alig öt perc múlva rá veszi, hogy tagadja meg ígéretét, mert első a becsület, vigyázni kell arra, hogy a világ jó véleménye változatlanul megmaradjon.

Nekünk már ennél a fordulatnál is kissé szabadon megkonstruált alaknak tesszük az eszményi férfi határozatlansága. De hát hová lennének a dráma írók és a drámák, ha oly mereven kérnök számon a valószínűséget. Tekintsünk el ettől, hiszen a szertelenségek stilművésze Wilde Oszkár a szerző s vezetessük magunkat tovább. Nos a továbbiakban az asszony is megtudja férje ballépését s le van sujtva. Ekkor a férj megtört hangon, röviden szól hozzá a szeretetről. Melyre a megtévelyedettnek van legnagyobb szüksége. Amit mond, ez a darab legérdekesebb része. Szinte mondhatnók ezért írta Wilde a négy felvonást. Mintha csak sejtette volna, hogy erre a kioktatásra egyszer szüksége lesz. A saját szomorú életében lesz rá szüksége, hogy az emberek a szeretetnek ezt a módját gyakorolják.

E jelenet után már gyorsan halad a cselekmény. Az eszményi férj vétke nem jut napvilágra, barátja Goring lord egy dektív regénybe illő fordulattal kelepécebe csalja Cheveleyné asszonyt, aki kiadja a kompromittáló levelet, Chiltern meg van mentve. Mehet tovább a maga karrierje útján. Megy is. A végső jelenetben miniszter lesz belőle.

Hát ez kérem az eszményi férj! Bár a férji eszménynek vajmi kevés köze van a darabhoz. Címül inkább az eszményi politikust adhatták volna. A darab akkor író-

dott, mikor Wilde az angol irodalom becézett nagysága volt. Elkényeztetett íróművész, szórakéták mestere. Ez a stíl akkortájt nagyon tetszett, ma mint egy érdekes íróegyniség hagyatékát kegyelettel fogadjuk. Mert ma több mélységet, az élet alaposabb rajzát és igazabb színeit várjuk az írótól. És nem tudjuk éppenséggel honorálni a kétségtelenül fordulatos aforizmákat. Ez kissé a korszellem dolga, hogy nem finom sollingeni pengécskével, hanem faldöntő csákánnyal dolgozunk.

Az előadás mintaszerű volt. Ma-holnap nincs okunk a fővárosba vágyódní, hogy egy kitünően perdülő, minden részletében kidolgozott, egymásba illő összjátéku előadást lássunk.

Rácz Ede a címszerepben derekas művészi munkát végzett. Ebben a színészenben van izlés, van önmérséklet és van tudás. Tehetsége a természettől adatott, de ahogyan kiművelte az az ő érdeme. Keveset tapsoltak neki, mert úgy akarta. Mert Chiltern volt és nem hatásra éhes színész. De megértette a finom művészi játékstílt honoráló közönség. És Rácz Ede sikereihez egy elismeréssel többet fűzhet.

Szenássy György a természetes beszéd mestere. Nem tud egy hamis hangot még akaratlanul sem megütni, az ajkán áradó szó, az érző ember szava, aki teljesen beleléli magát abba, amit mond. Ő játszotta Goring lordot.

Fáy Flóra ismét remekelt. Már nagyon elkényeztet bennünket a művésznő, hová tovább arra gondolunk, mi lesz, majd ha egyszer itt hagy minket?! Ki játszik nekünk olyan félelmetes Cheveleyné asszonyt, kinek gonosz cinizmusát, vagy a csapdában való vergődését nézzük nagyobb élvezettel? Nagy kedvvel játszotta halás szerepét és igazán gyönyörűséget szerzett vele.

Az ensemblét ügyesen kiegészítette Doktor, aki kis szerepben is érti a figyelemkeltés mesterkéletlen módját, s Étsy Emilia, Hevessy Mariska és Bodroginé.

(m.)

Lezuhant a palota ormáról.

Szerencsétlenség a hadtestparancsnoki palotánál.

A második emeletről lebukott tanuló.

Tegnap délután, kevéssel a Kakas-utcán történt szerencsétlenség után a Ferencz-József-téren épülő hadtestparancsnoksági palotánál a munkának áldozatául esett egy fiatal kőműves tanuló.

Kapinusz András, 15 éves kőműves tanonc, bizonyára rendeletből a második emeleten tartózkodott. Itt a lécek között elbukott s lefelé zuhant. Estében belevágódott az első emeleti álvány gerendájába s onnan tovább szörnyű zuzott sebbel a földre zuhant. A szerencsétlen fu tagjait teljesen összeroncsolta. A mentők eszméletlenül szállították a közpórházba, hol most halálos sebekkel utolsó óráit éli. A szerencsétlenségről Mihalik Béla tb. rendőrfőkapitány, ügyeletes tiszt jelentést vett fel s azt azonnal áttette az ügyészséghez.

Rácz Ernő dr. kir. ügyész a szerencsétlenség ügyében elrendelte a vizsgálatot s amelynek vezetésével dr. Brothár kir. alügyészt megbizta. A vizsgálat fogja kideríteni kit terhel ez ügyben a felelőség.

Élve eltemetett munkás.

Halál földásás közben.

Szerencsétlenség a csatornázásnál.

A csatornázási munkálatoknál tegnap délután halálos szerencsétlenség történt. Egy földmunkást a saját gondatlansága következtében a leomló föld maga alá temetett s a szerencsétlen ember a több métermázsányi suly alatt halált szenvedett. Az eset részletei a rendőrségi jelentés és a szemtanúk előadása alapján a következők:

A Kakas-utca 3. sz. ház előtt a közkutból levezető csatornának a csatornázási hálózatba való bekapcsolásához árkot ástak. A földmunkát Pázmán András és ennek sógora Thomán András végezte. Közel 70 centiméter széles és öt méter hosszú árkot ástak. A talaj ezen a részen kavicsos, homokos. A munkára felügyelő Gazdag Pál munkavezető már korán reggel, a munka kezdetén figyelmeztette a két földmunkást, hogy a ducolást el ne mulasszák. Gazdag Pál munkavezetőnek azonban a szegfű-utcai csatornázásnál is dolga volt, délelőtt fél 11 óra tájban azonban ismét a kakas-utcai munkálatnál tartózkodott s akkor ismételt megparancsolta a munkásoknak, hogy haladéktalanul csinálják meg a ducolást, mert esetleg a föld beomlik s bajba jutnak.

Pázmán András erre a csatorna gödörből kiszólt:

— Már hogy dülne be, olyan ez mint az aszfalt! És lapátjával többször rávert az árok falára, hogy mutassa milyen szilárd.

Délután három és egy negyedóra tájt aztán borzalmas katasztrófa történt. A közel 2 és fél méternyire leásott gödör fala megindult s a leszakadó föld maga alá temette a mélyen ásó Pázmán Andrást. Thomán, aki a gödör előtt földet hányt, kétségbeesetten segélyért kiáltott. A gödör széle körül nagy csoportban közönség verődött össze s az emberek sulya alatt még újabb földréteg omlott a szerencsétlen munkásra.

Thomán és több munkás azonnal a föld eltakarításához láttak, közben a mentők Mihalik Bélával és az orvossal megérkeztek. Akkor már annyira sikerült ellapátolni a földet, hogy Pázmán András háta látszott. Erre kötelet erősítettek rá s kihúzták az üregből. E közben a föld újabb rétegben levált s betemette az üregt.

A föld alól kiásott munkás eszméletlen volt. Megkísérelték mesterséges élesztéssel magához téríteni, de az orvosok minden próbálkozása meghiúsult. Pázmán András megfulladt a földréteg alatt, holttestét kiszállították a kötetelő halottas kamarájába. A rendőrség részéről megindult vizsgálat kiderítette, hogy a munkás saját gondatlanságának esett áldozatul, amennyiben a munkavezető parancsának nem engedelmkedett s a ducolást elmulasztotta. A vizsgálat egyébként folyik.

TÁVIRAT — TELEFON.

A király állapota javul.

Bécs, okt. 24.

A Schönbrunnból érkezett orvosi jelentések szerint a király állapotában tartós a javulás. A hurutos tünetek tökéletesen elmúltak és a király az elmúlt éjjelt köhögési rohamok nélkül töltötte. A király ma fogadta

Ferenc Ferdinánd trónörökösét és az udvari méltóságokat. A felség ma a folyosón sétált, de holnap már megengedik orvosai, hogy a parkba mehessen.

A bolgár fejedelem Budapesten.

Budapest, okt. 24.

Koburg Ferdinánd bolgár fejedelem ma nagy kísérettel inkognitóban Budapestre érkezett.

Visszautasított lemondás.

Bécs, okt. 24.

A király nem fogadta el az osztrák honvédelmi miniszternek ma benyújtott lemondását.

Földrengés.

Messzina, okt. 24.

Messzinában ma éjjel nagy földrengés volt, mely közel 50 másodpercig tartott. A földrengés nagyobb károkat nem okozott, de a lakosságon oly félelem vett erőt, hogy többen kivándoroltak.

Apponyi üdvözlése.

Budapest, okt. 24.

A marosludasi függetlenségi és 48-as párt tegnap tartott gyűléséből üdvözölte Apponyi Albert grófot, kit tántoríthatlan ragaszkodásukról és bizalmukról biztosítottak.

Szterényi fogad.

Budapest, okt. 24.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár holnap délelőtt 10 órakor kihallgatást tart.

UJDONSAGOK.

— Személyi hír. Rácz Ernő dr. kir. ügyész szabadságáról hazaérkezett s a mai napon átvette az ügyészségi hivatal vezetését. A kassai ügyész részt vett a szegedi bírói kongresszuson is mint az ügyészi kar képviselője.

— Városi közgyűlés. Kassa város törvényhatósági bizottsága október hó 29-én délután fél 5 órakor Szalay László főispán elnöklete alatt közgyűlést tart. A közgyűlés határozni fog a szél által ledöntött fák értékesítése, a forrói birtok bérlet, a bársonyos malom eladásának ügyével, továbbá a lőcsei ház építkezésével, az építőiparosok kérvényével s egy sereg segély és pótlék-kérő kérvénnyel. A közgyűlésre kerülő tárgyakat a pénzügyi, gazdasági és jogügyi bizottság már előzetesen Eder Ödön polgármester elnöklete alatt letárgyalta s kész javaslatok kerülnek a közgyűlés foruma elé.

— Makrai Dénes jubileuma. Makrai Dénes, a kassai Nemzeti színház volt tagja, ez idő szerint a kolozsvári Nemzeti Színház művésze, most ünneplte 25 éves színészi jubileumát. A jubiláló színész a kolozsvári társadalom lelkes ünneplésben részesítette. Az ünneplés a színházban játszódott le, hol elhalmozták virággal és babárral, majd bankettet rendeztek a tiszteletére. A kassai tár-

Látható írásu

ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

1906. Milanói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remekel
Azon előnyök, melyek más ír-
gépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságot!

Rendkívül egyszerű ke-
zelés!Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!Magyar-
szági vezér-
képviselő**John Rezső**

Budapest, VI. Teréz-körút 22.

Prospektus írásminta ingyen és bérmentve!

□ Rákóczi □
emlékkönyv.

Ezelőtt 1 kor., most 20 fill.

Cimlapján **II. Rákóczi Ferencz**
életnagyságu képével (Lengyel
Ede festőművésznek Abauj-Torna
vármegye számára festett képe után.)

Tartalom:

Ahol Rákóczi megpihen Irta: Lengyel
Menyhért. — Centum gradamina Hungariae
contra Germanos. Irta: Kerekes György. —
Tegnap és ma. Irta: Mihalik József. — II.
Rákóczi Ferenc emléke Kassán. Irta: Révész
Kálmán. — Rákóczi Holesiczban. Irta: dr.
Fényes Samu. — Rákóczi temetése. Irta:
Köves Károly. — Kassa meghódol II. Rákóczi
Ferencnek. Irta: Szabó Adorján. — A
rodostói temetés. Irta: Telepy Marcel.

* !! 17 diszes illusztráció !! *

Kiemelendők:

Rákóczi képe. — A kassai dóm. —
Zrinyi Ilona. — Rákóczi felesége. — Zrinyi
Ilona aláírása. — Az egykori Ferenczrendi
templom külseje és belseje, ahol a fejede-
lem imádkozni szokott volt. — A Rákóczi
templom, melyet Báthori Zsófia épített,
külső és belső képével. — Rákóczi két fia:
József és György. — A fejedelem pecsétje.
— Beresényi Miklós arcképe egykori fest-
mény után. — Beresényiné Csáky Krisztina
arcképe. — II. Rákóczi Ferencz Epitaphiuma.
— II. Rákóczi Ferenc sarkofágja a székes-
egyházi kriptában. — A kassai erődítés
alaprajza és Kassa látképe 1617-ből.

Rákóczi emlékkönyv diszes kiállításu,
kvart nagyság, 40 oldal terjedelmű.

Ezelőtt 1 K, most 20 fill.

Kapható a **NAPLÓ** kiadóhivatalában.Postán küldve 10 fillér postadíjjal több. Az
ára bélyegeken is beküldhető.Kiadó: **Murányi József.**

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSAcsatorna és vízvezeték berendező **KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.**Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismer-
tes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

... Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. ...

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR ≡ **KORONA SÖR** ≡ **SOTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.Bővebb felvilágosítással, nem-
különben árjegyzékkel kívánatra
a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretik ki.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel. — Betéteket ka-
matoztat betétkönyvecskék ellenében és cheque-számlán

legelőnyösebb feltételek

és visszafizetési módok mellett. Váltókat, kisorsolt értékpapírokat
leszámitol. Folyószámlahitelt engedélyez fedezet alapján. Érték-
papírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. Szelvényeket díjtala-
nul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

FÉRFI SZABÓ-MŰHELY ÁTHELYEZÉS.Van szerencsém Kassa város és Vidéke n. é. közönségét és nagyabcsült
vevőimet értesíteni, hogy**FÉRFI SZABÓ MŰHELYEMET****A MÉSZÁROS-U. 33. SZ. ALATT LÉVŐ HÁZBA ÁTHELYEZTEM.**Legdivatosabb őszi és téli kelmékből, szövetekből nagy választék. Megérkez-
tek már a legújabb angol, valamint honi divatkelmék. Megrendelések ponto-
san és mérsékelt árak mellett gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel:

MESTER ISTVÁN férfiszabóTelefonszám: 373. **Mészáros-utca 33. szám.** Telefonszám: 373.Nyomatott **VITEZ A. UT. KASSA**